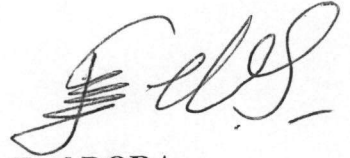

5829
06.11.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de üzüm üreticilerinin sorunlarının nedenleriyle araştırılarak, çeşitli boyutlarıyla saptanması ve bu konuda alınması gereken önlemlerin ortaya koyulması gayesiyle Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Erol DORA

Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Coğrafi konumu sebebiyle Türkiye, üzüm yetiştiriciliği konusunda oldukça elverişli bir iklim kuşağı üzerinde bulunmaktadır. Bağcılık ve şarapçılık kültürünün 6 bin yıl önce bu kadim topraklarda başladığı ve buradan tüm dünyaya yayıldığı kabul edilmektedir. Farklı üzüm çeşitlerinin yetiştiriciliği için ideal ekolojik koşullara sahip ve aynı zamanda zengin bir asma gen potansiyeli olan ülkemizin bütün bölgelerinde bağcılık yapılmakta, elde edilen ürünler hem sofralık ve kurutmalık olarak hem de sırası değişik ürünlere dönüştürülerek değerlendirilmektedir.

Ülkemizde bağcılığın tarihi M.Ö. 3500 yılına kadar dayanmaktadır. Tarihte ise üzüm ve üzümden elde edilen ürünlerin ticareti ayrıca önemli bir yere sahiptir.

Dünyada 7,5 milyon hektar gibi geniş bir alanda yetiştirilen ve ekonomik olarak önemli meyvelerin başında gelen üzüm birçok şekilde tüketilmektedir. Taze meyve, kuru üzüm, şarap, pekmez, pestil, meyve suyu, reçel, lokum, konsantre ve tohum yağları bunların başında gelmektedir.

Mevcut durumda tüketim şekli sofralık, kurutmalık ve şaraplık- sıralık olarak ayrılan üzüm için alternatif tüketim yolları geliştirilmeye başlanmıştır. Üzüm suyu özellikle kırmızı, mor, siyah renkli üzümlerden elde edilen üzüm suları hem dünyada hem de Türkiye’de gerek insan sağlığı gerekse beslenme açısından önemlidir.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO-Food and Agriculture) 2016 yılı istatistiklerine (FAOSTAT) göre; dünya toplam üretim miktarı yılda yaklaşık 69 milyon ton olan üzümün 4 milyon tondan fazla üretimi Türkiye’deki bağ alanlarında gerçekleştirilmektedir. 560 bin hektarlık bağ alanıyla Avrupa’da İspanya, İtalya ve Fransa’nın ardından 4’üncü, dünya üzüm üretiminde ise 6. sırada yer alan Türkiye, dünya üzüm üretiminin yüzde 6’sını karşılamaktadır.

Türkiye bağcılığına bakıldığında her ilin tarımsal deseni içerisinde en az yüzde 1 bağ alanı olduğu görülmektedir. Diyarbakır, Mardin, Gaziantep, Elazığ, Kilis ve Malatya illeri Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde önemli bağ alanlarına sahip illerdir. Ancak üretiminin yapıldığı yere çok önemli katma değer sağlayan üzümün, son yıllarda yarattığı değer giderek düştüğü görülmektedir. Üreticilerin bin bir emek vererek yetiştirdikleri ürün, pazarda hak ettiği değeri görmemektedir. Üzüm alımlarında fiyatların borsa ve serbest piyasadaki aktörler aracılığıyla belirliyor olması, çiftçilerin temel sıkıntısı haline gelmiştir.

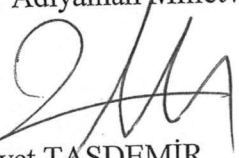
Üreticilerin on yıllarca emek vererek yetiştirdiği üzümü 50 kuruşa satmak zorunda kaldığı, rekolte kaybının yüzde 50'yi geçtiği ifade edilmektedir. Bu kayıp göz önüne alındığında üzüm üreticilerinin daha fazla ayakta duramayacağı aşikârdır. Mevcut durumda herhangi bir iyileştirme yoluna gidilmezse, ülkemizde üzüm yetiştiriciliğinin gelecekte yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalacağını göstermektedir. Bu bağlamda yetkili bakanlık ile ilgili diğer bakanlıkların bünyesinde üzüm ile ilgili ivedilikle kısa, orta ve uzun erimli planlama yoluna gidilmelidir.

Üzüm üreticilerine bağın dikiminden, ürün toplamaya kadar geçen zaman zarfı içerisinde danışmanlık hizmeti verilmesi, üzümün de diğer tarım ürünleri gibi destekleme kapsamına alınması ve ürününün satılabileceği bir pazar öncelikli sorunlu alanlara işaret etmektedir. Bu bağlamda Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerini kapsayacak şekilde kurulacak bir bağcılık enstitüsü, hâlihazırdaki sorunların çözümüne katkı sağlamaya yönelik adımlardan birisi olabilecektir.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle, Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması elzemdir.

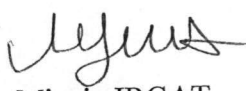

Filiz KERESTECIOĞLU
HDP İstanbul Milletvekili

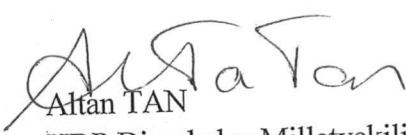

Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Saadet BECEREKLI
HDP Batman Milletvekili

Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

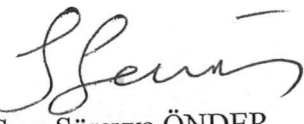

İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

Sibel YIGİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

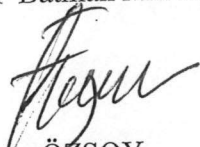

Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

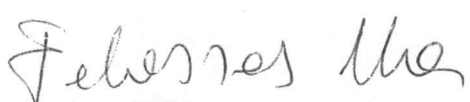

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

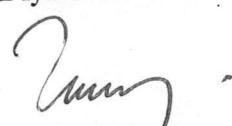

Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

Hişyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nihat AKDOĞAN
HDP Hakkari Milletvekili